

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

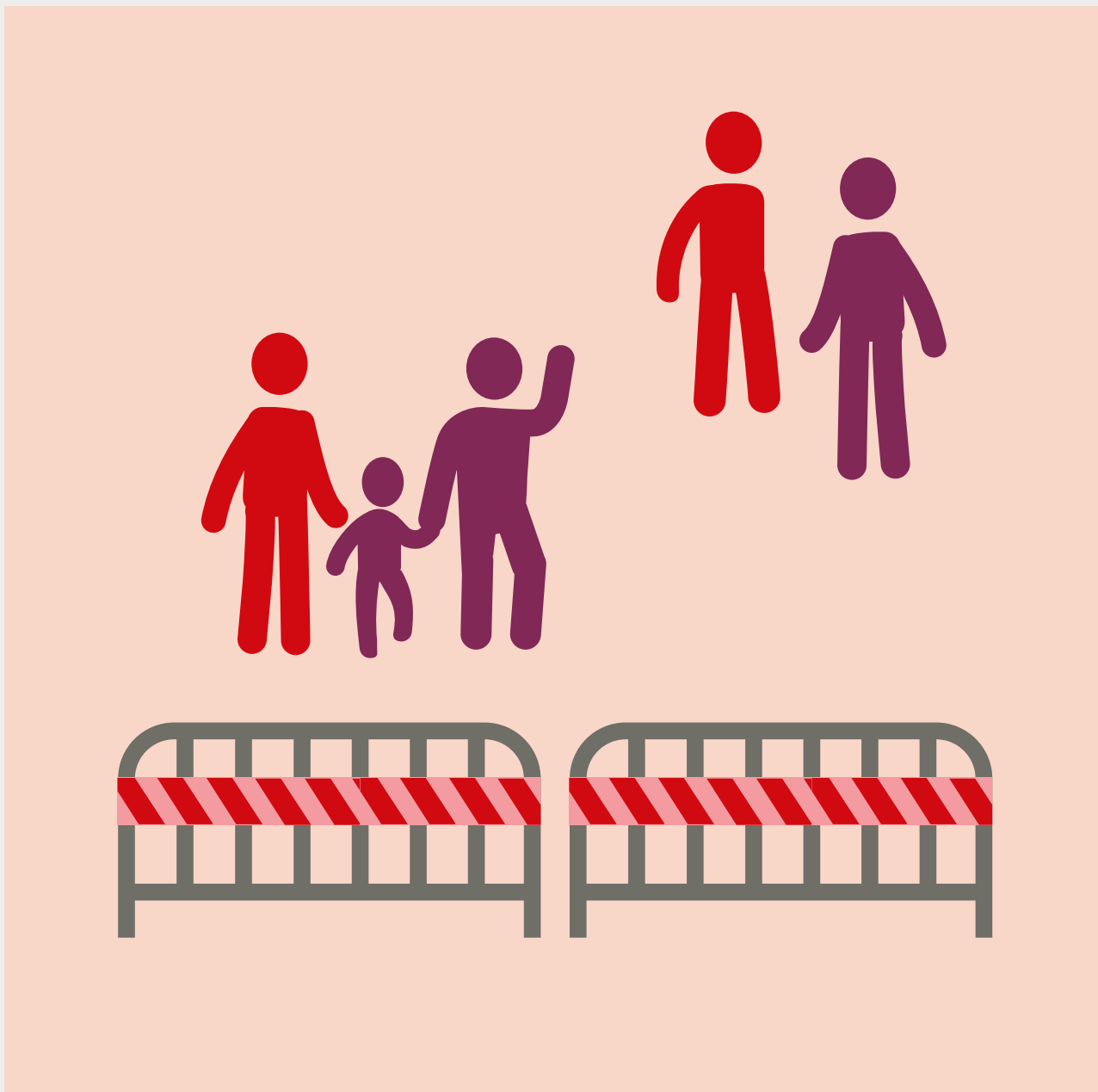

Sveriges
Kommuner
och Regioner

HANDBOK I KOMMUNAL KRISBEREDSKAP

3. Särskilda funktioner

Skydd mot pågående dödligt våld i publik miljö

Handbok i kommunal krisberedskap – 3. Särskilda funktioner – Skydd mot pågående dödligt våld i publik miljö

Det här kapitlet är en del av publikationsserien *Handbok i kommunal krisberedskap* där fler kapitel finns.

© Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)
Produktion: Advant

Publikationsnummer: MSB1700 – mars 2021

Innehåll

Övergripande beskrivning	4
Ansvar och roller	6
Kommunens ansvar för skydd mot pågående dödligt våld i publik miljö	6
Räddningstjänstens roll	7
Regionens roll	7
Länsstyrelsens roll	8
Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps roll	8
Polismyndighetens roll	9
Säkerhetspolisens roll	9
SOS Alarm	9
Center mot våldsbejakande extremism (CVE)	10
Bevakningsföretag	10
Nationellt center för terrorhotbedömning	10
Nationellt forum för sprängämnessäkerhet	10
Planering	11
Samverkan med civilsamhället	11
Samhällsplanering	11
Krisplaner för pågående dödligt våld	12
Aktörsgemensam planering	12
Regional samverkansplan	12
Risker och sårbarheter	13
Utbildning och övning	14
Övningsverksamhet	14

Övergripande beskrivning

Arbetet med skydd mot pågående dödligt våld i publik miljö handlar om att skapa förutsättningar för en ökad trygghet och säkerhet genom att förebygga, förhindra och försvåra attentat. I detta avsnitt beskrivs viktiga ingångsvärden för kommuners planering och åtgärder mot antagonistiska hot och terrorism.

Attentat, som ofta benämns pågående dödligt våld i publik miljö (PDV-händelse), är ett begrepp som rymmer händelser, inklusive terror, där det gemensamma består i att en eller flera gärningspersoner genomför ett attentat med livsfarligt våld. Internationella och nationella händelser visar bland annat följande erfarenheter:

- Ofta småskaliga våldshandlingar som utförs med medel såsom stick- och huggvapen, skjutvapen, sprängladdningar och fordon.
- Gärningspersonerna, som ofta agerar ensamma eller i mindre grupp, är ofta villiga att offra sina liv.
- Våldshandlingarna sker under korta tidsförlopp och är i de flesta fall över på 15 minuter.
- Våldshandlingarna resulterar i många svårt skadade/döda och målet är vanligtvis allmänheten.

Polis, räddningstjänst och ambulanssjukvård har i regel en god förmåga att hantera händelser inom ramen för det som sker i vardagen. Av erfarenhet vet dessa aktörer även vilket agerande som krävs vid en PDV-händelse. Vid ett attentat kommer

händelsen och situationen vara svår att tolka, eftersom den kraftigt avviker från det normala och vardagliga. En oklar lägesbild och en upplevd kaotisk situation medför att prioriteringar, snabba beslut och agerande kan bli en utmaning. Erfarenheter från nationella och internationella händelser visar på följande prioriterade åtgärder för att hantera ett attentat:

- Snabb säkring av platser och gärningspersoner.
- Hög förmåga att agera trots oklar lägesbild.
- Snabbt omhändertagande och transport av skadade till sjukhus.
- Hög beredskap för sekundära attacker eller följdhändelser.

En framgångsfaktor för effektiva och samordnade insatser vid ett attentat är att berörda aktörer är mentalt förberedda, vilket kan åstadkommas genom aktörs-gemensam planering, utbildning, övning och erfarenhetsåterföring.

Utöver förmågan att genomföra effektiva och samordnade insatser vid en PDV-händelse är det nödvändigt att dessa attentat förebyggs och förhindras, så att de aldrig uppstår. I ”Förebygga, Förhindra, Försvåra – Den svenska strategin mot terrorism” anges att ett särskilt fokus ska riktas mot området förebygga. Åtgärderna för att förebygga syftar till att motverka radikaliserings och rekrytering till extremist- och terroristgrupper och att påverka individers avsikt att begå eller stödja terroristbrottslighet.

Området förhindra handlar om att motverka och minska förmågan och möjligheten att begå attentat, medan försvåra handlar om att skapa och upprätthålla skydd för individer och minska samhällets sårbarhet för attentat. Inom brottsförebyggande arbete används även termen situationell prevention, när det handlar om att förhindra och försvåra. Situationell prevention handlar om att förhindra eller försvåra genom att förändra den aktuella platsen eller situationen där brott kan begås.

Om ett attentat ändå genomförs ska samhället också kunna hantera konsekvenserna av det och ha en plan för återgång till normalläge.

Läs mer

[Stöd till aktörer i offentlig miljö \(msb.se\)](https://msb.se)

[Förebygga, Förhindra, Försvåra – Den svenska strategin mot terrorism \(regeringen.se\)](https://regeringen.se)

[Situationell prevention \(bra.se\)](https://bra.se)

Ansvar och roller

Kommunens ansvar för skydd mot pågående dödligt våld i publik miljö

Förebygga

Att aktörer på lokal nivå motverkar radikaliserings är en förebyggande åtgärd som pekas ut som en målsättning enligt svenska strategin mot terrorism. Inom kommunen berörs framförallt skolan och socialtjänsten av att arbeta för att motverka personers benägenhet till radikaliserings. Kommunens förebyggande arbete innebär även en aktiv samverkan med andra aktörer på lokal nivå (såsom polismyndigheten).

Varje kommun svarar för socialtjänsten inom sitt område, och har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver. Det innebär bland annat att stödja de barn och ungdomar som är i behov av hjälp och som visar tendenser till normbrytande beteende eller radikaliserings.

Förhindra

För att förhindra att obehöriga får tillgång till bland annat sprängämnen har kommunen tillståndsgivning och tillsyn för hantering och förvaring av varor såsom sprängämnen samt tillsyn av utgångsämnen till hemgjorda bomber (sprängämnesprekursorer). Genom detta arbete ska det förhindras att obehöriga får tillgång till materiel som kan användas vid ett attentat.

Försvara

Inom uppdraget att försvara har kommunen ansvar för att säkerställa att det finns ett rimligt skydd av identifierade mål som kommunen har rådighet över. Genom

kommunens geografiska områdesansvar bör kommunen även samverka med andra verksamheter (inom evenemang, handel etc.) som kan vara mål för ett attentat.

Kommuner är skyldiga att analysera vilka extraordinära händelser som kan inträffa i kommunen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten genom kommunens risk- och sårbarhetsanalys. Utifrån kommunens bedömningar av riskerna för attentat i offentlig miljö kan förslag på åtgärder tas fram. Utöver kommunens arbete med att planera för hanteringen av sådana attentat är det kommunens ansvar att ta hänsyn till de identifierade riskerna för attentat redan i planeringen och utformningen av den fysiska miljön. Åtgärder som det kan handla om är att försvara genom fysiska säkerhetsåtgärder (såsom säkerhetskontroller och fordonsbarriärer) mot personer med avsikt och förmåga att begå attentat i offentlig miljö.

Läs mer

[Att hantera våldsbejakande extremism. Ansvar och juridiska förutsättningar för kommunen \(skr.se\)](#)

[Socialtjänstens roll i arbetet mot radikaliserings och extremism \(skr.se\)](#)

[Skydd mot fordonsattacker \(skr.se\)](#)

[Säkerhet i offentlig miljö: skydd mot antagonistiska hot och terrorism, vägledning \(msb.se\)](#)

[Förebyggande av brott med farliga ämnen \(msb.se\)](#)

[Kraftsamling mot den illegala användningen av explosiva varor \(regeringen.se\)](#)

Utifrån de tidigare nämnda erfarenheterna (till exempel korta tidsförlopp och många skadade/döda) av inträffade PDV-händelser är det viktigt att kommunala verksamheter har en mental förberedelse och att det finns en förståelse för hur verksamheter ska agera och påverka situationen vid en skarp PDV-händelse. En sådan förberedelse kan vara att kommunala verksamheter (exempelvis skola/förskola) har planering för omedelbara beslut och åtgärder såsom utrymning eller inrymning.

Planering för krisledningsorganisation, kriskommunikation och krisstöd

Utöver planering för akuta åtgärder av till exempel räddningstjänsten vid en PDV-händelse är det även viktigt att kommunens planering innefattar andra delar, såsom kommunens krisledningsorganisation (eventuellt krisledningsnämnd) och kommunikation till allmänheten.

Många kommuner har i socialtjänstens regi organiserat krisstödsverksamhet, som ibland kallas för POSOM-grupper, ett begrepp som står för psykiskt och socialt omhändertagande. Det finns idag inte någon specifik reglering eller någon uttalad skyldighet för kommunerna att bedriva krisstöd. Kommunerna kan dock bedriva krisstöd med utgångspunkt i 2 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL, där det anges att kommunen har det yttersta ansvaret för att människorna som vistas där får det stöd och den hjälp som de behöver. Men detta innebär ingen inskränkning i det ansvar som vilar på andra organisationer. Planeringen för krisstöd vid ett attentat bör även göras i samverkan med regionen.

Se även

[Övergripande processer](#)

Räddningstjänstens roll

Vid ett attentat kommer händelsen och situationen vara svår att tolka och sannolikt kommer händelsen inte benämnas som en PDV-händelse inledningsvis utifrån den ofullständiga lägesbilden. Troligen kommer räddningstjänsten att vara först på plats och det krävs därför att den kommunala räddningstjänsten har en mental förberedelse för hur de ska agera vid ett attentat och är utbildade i akut omhändertagande på en skadeplats för att kunna rädda liv och garantera den egna säkerheten.

Räddningstjänstens roll vid ett attentat är att

- rädda liv
- bidra med första hjälpen-insatser
- förflytta människor från farlig miljö om detta är möjligt
- varna, utrymma eller inrymma människor som är i fara, till exempel genom sirener eller fordonsplacering
- hålla allmänheten undan från att komma in i riskområden, med eller utan avspärrningsmateriel
- genomföra brandsläckning, losstagning eller andra räddningsåtgärder
- underlätta för andra aktörer, till exempel genom att bistå med dörrforcering eller förmedla viktiga iakttagelser, underrättelser eller beslutsunderlag, som till exempel ritningar och insatsplaner.

Källa: Vägledning – samverkan vid pågående dödligt våld i publik miljö (msb.se)

Regionens roll

Inom varje region ska det finnas en katastrofmedicinsk beredskapsplan (SOSFS 2013:22, kap. 5, § 4) som bland annat beskriver

- hur nödvändiga funktioner i hälso- och sjukvården ska larmas och aktiveras vid en allvarlig händelse eller vid risk för en sådan händelse
- vem som ska inrikta och samordna regionens hälso- och sjukvård vid en allvarlig händelse
- vilka andra aktörer som regionen vid behov ska samverka med.

Varje region har en tjänsteperson i beredskap som vid en allvarlig händelse eller risk för en sådan händelse har till uppgift att bland annat ta emot larm.

I varje region finns en särskild sjukvårdsledning som ansvarar för ledningsuppgifter vid en allvarlig händelse eller vid risk för en sådan händelse. Den särskilda sjukvårdsledningen ska kunna verka på regional nivå, i ett skadeområde, i ambulanssjukvården samt på vårdenheter.

Hälso- och sjukvårdens roll vid ett attentat är att

- etablera prehospital sjukvårdsledning och säkerställa lägesbilden genom en strukturerad rapportering
- rädda liv, utföra basala och avancerade livräddande medicinska insatser på skadade
- leda sjukvårdsinsatsen samt samverka med övriga aktörer
- ansvara för bedömningen av allvarlighetsgraden för skadade, också benämnt triage
- etablera samverkan med aktörer på platsen
- genomföra transporter med möjlighet till kvalificerad vård
- fastställa medicinsk ambitionsnivå genom ett medicinskt inriktningsbeslut baserat på tillgängliga resurser och aktuellt behov i skadeområdet
- avropa transportresurser och arbeta efter en given fördelningsnyckel eller annan rutin för fördelning av skadade
- säkerställa hämtplatsen
- utse en avtransportledare.

Källa: Vägledning – samverkan vid pågående dödligt våld i publik miljö (msb.se)

Krisstöd

Enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd ska alla regioner planera för att kunna erbjuda krisstöd till dem som har drabbats av eller riskerar att drabbas av psykisk ohälsa som en följd av en allvarlig händelse. Krisstödet bör organiseras i samverkan med kommunernas krisstödsorganisation (POSOM).

Länsstyrelsens roll

Länsstyrelsen har ett särskilt ansvar för att

- nödvändig samverkan sker kontinuerligt inom länet och med närliggande län
- samordna verksamhet mellan kommuner, regionen och myndigheter under en samhällsstörning
- samordna information till allmänhet och media
- inrikta och prioritera statliga och internationella förstärkningsresurser efter beslut från regeringen.

Om det finns behov av en planering på regional nivå är det länsstyrelsens ansvar att med stöd av kommuner och regionala myndigheter ta fram en sådan planering.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps roll

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) uppdrag är att verka för samordning av berörda aktörers risk- och sårbarhetsarbete, för att skapa förutsättningar för en ökad trygghet och säkerhet i offentliga miljöer där det vistas många människor. I uppdraget ingår att

- kartlägga ansvarsförhållanden mellan berörda aktörer
- sammanställa väsentliga risker och sårbarheter
- samla och sprida kunskap inom området
- ge nationell vägledning för de skyddsåtgärder som behöver vidtas.

MSB arbetar även med att öka kunskapen och medvetenheten hos allmänheten om terrorism och antagonistiska hot.

MSB kommer i arbetet med säkerhet i offentlig miljö att verka för att höja kunskapen och förmågan inom dessa arbetsområden:

- Samhälls- och stadsplanering samt fysiskt skydd.
- Kunskaps- och förmågehöjande stöd till aktörer.
- Analys av risker och sårbarheter.
- Medvetandehöjning hos allmänheten.

MSB har även en roll kopplat till sprängämnessäkerhet och sprängämnesprekursorer, bland annat om föreskrifter kopplat till säkerhet vid till exempel förvaring av sprängämnen. Vidare ansvarar MSB för att pröva ansökningar om tillstånd för sprängämnesprekursorer samt för att sprida kunskap om EU-kommissionens riktlinjer inom området.

Polismyndighetens roll

Vid ett attentat har polisen huvudansvaret för att avbryta det dödliga våldet. Polisen har även ett ansvar tillsammans med andra aktörer att hantera konsekvenserna av en PDV-händelse. Utöver detta ska Polisen inleda förundersökning och vidta förundersökningsåtgärder samt risk- och skademinimerande åtgärder. Polisens arbete ska stödjas av ett aktivt underrättelsearbete. Om PDV-händelsen utgörs av en terrorhändelse så riktas brottet mot staten och samhället och blir därför en nationell angelägenhet. En PDV-händelse kommer inom Polisen att ledas av nationella operativa avdelningen (Noa) som en nationell särskild händelse. Anledningen till det är att polisverksamheten i hela landet är direkt eller indirekt berörd, stora resurser krävs och uthållighet ska säkerställas.

Polisens roll vid ett attentat är att

- avbryta det pågående dödliga våldet
- skydda allmänheten och andra aktörer
- göra livräddande insatser
- etablera samverkan med aktörer på platsen
- arbeta aktivt med utredning, lagföring och bevissäkring
- arbeta trygghetsskapande
- arbeta riskminimerande
- arbeta skademinimerande.

Källa: Vägledning – samverkan vid pågående dödligt våld i publik miljö (msb.se)

Säkerhetspolisens roll

Säkerhetspolisen arbetar med att förebygga och avslöja brott mot Sveriges säkerhet, bekämpa terrorism och skydda den centrala statsledningen. Vid ett attentat hanterar Polisen förstahandsåtgärderna fältoperativt. Säkerhetspolisen ska samarbeta med Polisen i den utsträckning som behövs för att polisverksamheten ska kunna bedrivas effektivt. Därutöver är myndighetens fokus främst att förhindra ytterligare attentat.

SOS Alarm

SOS Alarm ansvarar för 112-tjänsten på uppdrag av staten.

SOS Alarm hanterar bedömning, prioritering, rådgivning, utalarmering och dirigering av resurser via avtal med de flesta regioner och kommunala räddningstjänster. Om inte SOS Alarm fått i uppdrag att bedöma eller prioritera så vidarekopplas 112-anropet till berörd aktör som då tar över samtalet.

Vid ett 112-samtal om pågående dödligt våld, där snabbhet är viktigt eftersom liv eller hälsa står på spel, kan SOS Alarm överföra anrop via en särskild högprioriterad linje till Polisen.

I de flesta län ansvarar SOS Alarm också för att tilldela talgrupper i Rakel för de aktörer som samverkar vid en händelse.

SOS Alarm genomför omvärldsbevakning. När en händelse bedöms beröra en myndighet har SOS Alarm i uppdrag att meddela myndighetens tjänsteperson i beredskap (TiB). SOS Alarm är även knutpunkten för begäran om Viktigt meddelande till allmänheten (VMA). TiB på en eller flera myndigheter kan även informeras eller sökas av SOS Alarm efter begäran från någon annan aktör. SOS Alarm kan också på uppdrag kalla in en eller flera aktörer till samverkanskonferenser och även arrangera dessa tekniskt.

Center mot våldsbejakande extremism (CVE)

Center mot våldsbejakande extremism (CVE) utgör en del av myndigheten Brottsförebyggande rådet (BRÅ) och ska, enligt myndighetsinstruktionen, stärka och utveckla det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism genom att

- främja utvecklingen av förebyggande arbete på nationell, regional och lokal nivå
- verka för en högre grad av samordning och effektivitet i det förebyggande arbetet
- ge behovsanpassat stöd till kommuner, myndigheter och andra aktörer som i sin verksamhet hanterar frågor om förebyggande av våldsbejakande extremism
- samla och sprida kunskap om förebyggande av våldsbejakande extremism baserad på forskning och beprövad erfarenhet samt verka för en kunskapsbaserad praktik.

CVE:s arbete syftar ytterst till att förebygga ideologiskt motiverad brottslighet och terrorism.

Bevakningsföretag

Bevakningsföretag innefattar bland annat av ordningsvakter, skyddsvakter och väktare men även värdetransportörer och parkeringsvakter. Befogenheterna skiljer sig åt mellan dessa yrkeskategorier. Bland annat är ordningsvakter förordnade av Polismyndigheten som

också utövar förmanskap och i vissa fall arbetsledning. Skyddsvakter bevakar skyddsobjekt, exempelvis riksdagen och Regeringskansliet. Väktare har enbart rätt att ingripa på samma sätt som vem som helst i samhället, så kallat envarsgröpande.

Läs mer

[Ordningsvakter \(polisen.se\)](https://www.polisen.se/ordningsvakter)

Nationellt center för terrorhotbedömning

Nationellt centrum för terrorhotbedömning är en permanent arbetsgrupp med personal från Säkerhetspolisen, Försvarets radioanstalt (FRA) och Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten (Must). Uppgiften är att göra strategiska bedömningar av terrorhotet mot Sverige och svenska intressen på kort och lång sikt.

Nationellt forum för sprängämnessäkerhet

MSB har inrättat ett nationellt forum för sprängämnessäkerhet (regeringsuppdrag Ju2020/01750/SSK). Forumets uppgift är bland annat att identifiera behov av medvetandehöjande åtgärder och utifrån det sprida kunskap och information, både till myndigheter och till andra berörda aktörer. Utöver ett flertal myndigheter deltar även SKR.

Planering

Samverkan med civilsamhället

För att nå effekt i det förebyggande arbetet är det även viktigt att kommunen samverkar med civilsamhället, såsom föreningar och fritidsverksamhet.

Läs mer

["Knäck koden! En vägledning om hur kommuner och civilsamhälle kan arbeta tillsammans mot våldsbekämpande extremism" \(mucf.se\)](#)

[Idrottsrörelsens terrorberedskap \(rf.se\)](#)

Samhällsplanering

Samhällsplanering handlar bland annat om fysisk planering av bebyggelse och omfattar en rad olika frågor som alla syftar till att skapa en god bebyggd miljö där hänsyn har tagits till olika risker. För offentliga miljöer där det bedöms föreligga en risk för PDV-händelser bör detta tas hänsyn till redan i samhällsplaneringen och utformningen av den fysiska miljön, för att exempelvis försvåra genomförandet av fordonsattacker.

Se även

[Fysisk planering](#)

Krisplaner för pågående dödligt våld

Pågående dödligt våld utgör det mer extrema våld som en kommunal verksamhet kan drabbas av. Planeringen för PDV-händelser bör utgå från en grundläggande planering för olika kommunala verksamheter och beskriva krisledning, förebyggande och hantering av hot och våld av mer "normal" karaktär och där planeringen för en PDV-händelse utgör ett komplement till den övriga planeringen.

En PDV-plan bör även beskriva faserna Fly – Sök skydd – Larma och närmare beskriva utrymning och inrymning vid ett attentat.

Läs mer

["Säkerhet i offentlig miljö: skydd mot antagonistiska hot och terrorism, vägledning" \(msb.se\)](#)

Exempel på samverkansaktörer inför en aktörsgemensam planering är:

- Polismyndigheten.
- Regionen.
- Kommunal räddningstjänst.
- Skolverksamheter.
- Evenemangsarrangörer.
- Kollektivtrafik.
- Industri och handel.
- Bevakningsföretag.

Läs mer

["Vägledning – samverkan vid pågående dödligt våld i publik miljö" \(msb.se\)](#)

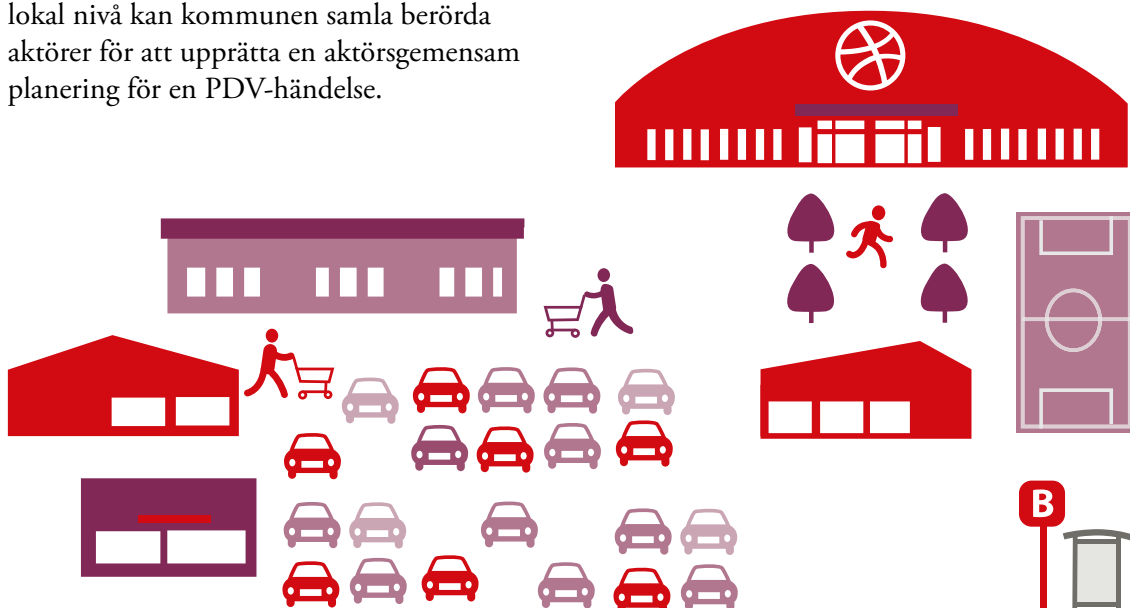
Aktörsgemensam planering

En tydlig framgångsfaktor för effektiva och samordnade insatser vid pågående dödligt våld är att berörda aktörer är mentalt förberedda, vilket kan åstadkommas genom aktörsgemensam planering, utbildning och övning.

Utifrån det geografiska områdesansvaret på lokal nivå kan kommunen samla berörda aktörer för att upprätta en aktörsgemensam planering för en PDV-händelse.

Regional samverkansplan

Länsstyrelserna kan i sin tur även ta fram regionala aktörsgemensamma samverkansplaner för hantering av pågående dödligt våld i publik miljö. Dessa bör vara kända för nyckelfunktioner (såsom beredskapssamordnaren) inom de kommunala krisledningsorganisationerna och de kommunala räddningstjänstorganisationerna.

Risker och sårbarheter

För att kunna identifiera och värdera riskerna för händelser med pågående dödligt våld är det nödvändigt att ha grundläggande kunskap om vilka metoder som gärningspersoner använder sig av och förståelse för deras avsikter.

PDV-händelser inträffar väldigt sällan och därför bör sannolikhetsbedömningen tonas ned eller strykas i arbetet och fokus flyttas till konsekvensbedömningen.

I det lokala kommunala perspektivet bör publika eller offentliga miljöer tas med i arbetet med riskidentifiering. Risker bör bedömas med hjälp av nedan nämnda frågeställningar samt finns förslag på fler frågor även i avsnitt analysera och planera i vägledningen "Säkerhet i offentlig miljö: skydd mot antagonistiska hot och terrorism" från MSB. Vid framtagandet av åtgärdsförslag i den fysiska miljön finns även stöd att få i rapporten "Skydd mot fordonsattacker" från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

Läs mer

[Nationellt centrum för terrorhotbedömning \(sakerhetspolisen.se\)](https://www.sakerhetspolisen.se)

["Säkerhet i offentlig miljö: skydd mot antagonistiska hot och terrorism. vägledning" \(msb.se\)](https://www.msb.se)

[Riskbild för säkerhet i offentlig miljö – 2020 \(msb.se\)](https://www.msb.se)

["Skydd mot fordonsattacker" \(skr.se\)](https://www.skr.se)

[Utvärdering av hanteringen av attentatet i Stockholm 7 april 2017 \(msb.se\)](https://www.msb.se)

[Utvärdering av Trollhättans Stads hantering av attacken på Kronan 2015 \(msb.se\)](https://www.msb.se)

[Händelsen på skolan Kronan i Trollhättan – Utvärdering av polisens insats \(polisen.se\)](https://www.polisen.se)

Exempel på frågor att ställa sig i kommunens arbete med risk- och sårbarhetsanalys alternativt i verksamhetsspecifika riskanalyser kopplat till skydd mot pågående dödligt våld i publik miljö:

- Vad känner vi till genom Säkerhetspolisens hotbilder eller andra öppna källor?
- Kan verksamhetens läge, besökare, sponsorer, hyresgäster eller något i det intilliggande området påverka hotbilden eller motiv för angrepp?
- Har verksamheten ett symboliskt värde i kommuners verksamheter eller inom kommunens geografiska område?
- Vilka attentatsmetoder finns det risker för inom olika verksamheter och platser? Finns det exempel från andra delar av Sverige, Europa eller övriga världen?

Utbildning och övning

MSB arbetar med ett utbildningskoncept som syftar till att höja kunskapen och förmågan inom nedan nämnda arbetsområden:

- **Samhälls- och stadsplanering samt fysiskt skydd:** Verka för att öka kunskapen hos länsstyrelser och kommuner om samhälls- och stadsplanering som på ett bättre sätt tar hänsyn till skydd mot terrorism och antagonistiska hot i offentliga miljöer. Utveckla kunskap och stödja de aktörer som verkar i den offentliga miljön med vägledning om effektiva skyddsåtgärder.
- **Kunskaps- och förmågehöjande stöd till aktörer:** Verka för att öka kunskapen och förmågan hos privata och offentliga aktörer som verkar i den offentliga miljön. Det kunskaps- och förmågehöjande stödet avser åtgärder som genomförs före, under och efter ett attentat.
- **Analys av risker och sårbarheter:** Genomföra analyser om risker och sårbarheter vid genomförda terrorattentat med syftet att säkerställa att de skyddsåtgärder som vidtas i den offentliga miljön är effektiva.
- **Medvetandehöjning hos allmänheten:** Verka för att öka kunskapen och medvetenheten hos allmänheten om terrorism och antagonistiska hot. Syftet är främst att allmänheten ska kunna fatta väl avvägda beslut vid ett eventuellt terrorattentat och därmed minska skadeutfallet.

Övningsverksamhet

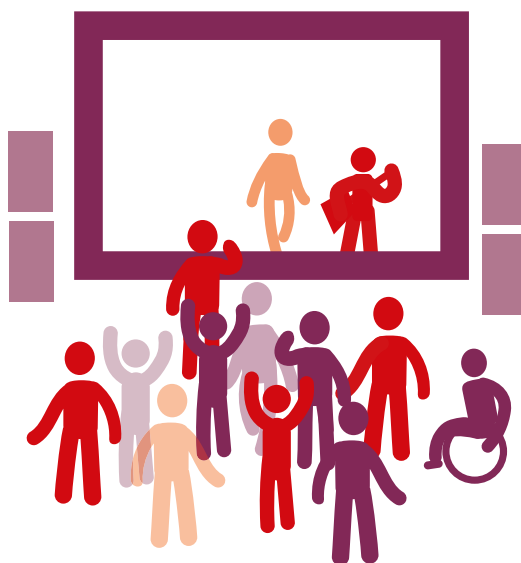
Ett effektivt sätt att på relativt kort tid öka förmågan att hantera en PDV-händelse är att arbeta med mental förberedelse inom de verksamheter som identifierats i arbetet med risk- och sårbarhetsanalys. Det kan exempelvis göras genom enklare seminarieövningar.

Läs mer

[Stöd till aktörer i offentlig miljö \(msb.se\)](https://www.msb.se)

["Övningsvägledning: grundbok – introduktion till och grunder i övningsplanering" \(msb.se\)](#)

Ett samarbete mellan:

**Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap**

**Sveriges
Kommuner
och Regioner**